

Sosyal Sorun Çözme Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Sorun Çözme Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30779>

Özet

Sosyal Sorun Çözme Envanteri (SSÇE), bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları problemleri etkili bir şekilde çözme yeteneklerini ve sorunlara karşı genel yaklaşımların değerlendirilmesini amaçlayan, 70 maddeden oluşan çok boyutlu bir psikometrik araçtır. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme (0=Benim için kesinlikle doğru değil - 4=Benim için kesinlikle doğru) kullanılarak yapılmaktadır. Türkçeye uyarlama çalışması 2008 yılında Veli Duyan ve S. Gelbal tarafından gerçekleştirilmiştir ve envanterin yüksek düzeyde geçerlik ve güvenilirliğe sahip olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Sorun Çözme, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Çok Boyutlu Envanter, Cronbach Alpha, Veli Duyan, Sosyal Hizmet, Yapı Geçerliliği.

Yazarlar

Veli Duyan, S. Gelbal.

Amaç

Sosyal Sorun Çözme Envanteri'nin temel amacı, bireylerin sorun çözme süreçlerini ve bu süreçlere yönelik genel tutumların (sorun yönelimi) kapsamlı bir şekilde ölçmektir. Bu envanter, bireylerin sorunları tanımlama, alternatif çözüm yolları üretme, karar verme ve çözümleri uygulama yeteneklerini nicel olarak değerlendirmeye olanak tanır.

Ölçek, sosyal bilimler ve psikoloji alanlarında, bireylerin sorun çözme becerileri ile ruh sağlığı, uyum ve başka çeşitli stratejileri arasındaki ilişkileri inceleyen araştırmalarda önemli bir araç olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda, sorun çözme eğitimlerinin veya müdahalelerinin etkinliğini ölçmek amacıyla da faydalanılmaktadır.

Yapı

SSÇE, bireyin sorun çözme becerilerini etkileyen hem bilişsel hem de duygusal bileşenleri içeren karmaşık bir yapıyı ölçmektedir. Envanter, temel olarak iki ana boyuta odaklanmaktadır: **Sorun Yönelimi** ve **Sorun Çözme Becerileri**.

Sorun Yönelimi boyutu, bireyin sorunlara karşı geliştirdiği bilişsel, duygusal ve davranışsal tepkileri içerirken; Sorun Çözme Becerileri boyutu ise sistematik problem çözme sürecinin aşamalarını (tanımlama, formülasyon, seçenek oluşturma, karar verme ve doğrulama) değerlendirmektedir. Bu çok katmanlı yapı, bireyin sorun çözme yeteneğine bütüncül bir bakış

aç?s? sunar.

Geçerlik

Envanterin geçerlik çal??malar?, Türk örnekleminde aç?klay?c? faktör analizi kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak öngörülen yapıy?, yani iki temel boyutu doğrulad???n? göstermi?tir. Bu bulgular, SSÇE'nin Türk kültürüne ve diline uyarlan?rken orijinal yapı?s?n?n korundu?una i?aret etmektedir.

Yap? geçerli?i bulgular?na göre, envanter maddeleri iki farklı faktör altında toplanmakta ve bu faktörler toplam varyans?n önemli bir kısm?n? aç?klamaktadır. Bu durum, SSÇE'nin sosyal sorun çözme yapı?s?n? güvenilir ve geçerli bir biçimde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Sosyal Sorun Çözme Envanteri'nin güvenilirli?i, iç tutarlılık yöntemiyle (Cronbach Alpha katsay?s?) test edilmi?tir ve sonuçlar ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir. Envanterin tamam? için elde edilen **Cronbach Alpha** de?eri 0.95'tir, bu da mükemmel bir iç tutarlılık?a i?aret etmektedir.

Alt ölçekler baz?nda da yüksek güvenilirlik de?erleri rapor edilmi?tir:

Sorun Yönelim Ölçe?i: 0.93

Bili? Alt Ölçe?i: 0.85

Duyu? Alt Ölçe?i: 0.69

Davran?? Alt Ölçe?i: 0.88

Sorun Çözme Becerileri Ölçe?i: 0.93

Sorun Tan?mlamas? ve Formülasyonu Alt Ölçe?i: 0.72

Seçenek Çözümlerin Olu?turulmas? Alt Ölçe?i: 0.76

Karar Verme Alt Ölçe?i: 0.84

Çözümü Gerçekleştirme ve Doğrulama Alt Ölçe?i: 0.78

Faktör Analizi

Geçerlik çal??malar? kapsamında yürütölen aç?klay?c? faktör analizi (AFA), envanterin çok boyutlu yapı?s?n? istatistiksel olarak desteklemi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in iki ana boyutta topland???n? aç?kça göstermektedir. Bu iki boyut, ölçölen yapıdaki toplam de?i?kenli?in önemli bir yüzdesini aç?klamaktadır.

Faktör yükleri ve aç?klanan varyans oranlar? ?öyledir:

Birinci Faktörün Aç?klanan Toplam De?i?kenlik Oran?: % **24.597**

?kinci Faktörün Aç?klanan Toplam De?i?kenlik Oran?: % **9.178**

?ki Faktörün Aç?klanan Toplam Varyans Oran?: % **33.775**

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Biçim: 70 maddeden olu?an çok boyutlu, öz bildirim envanteri.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler ve Genç Yeti?kinler

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Türk popülasyonu üzerinde uyarlama çal??mas? gerçe?le?tirilmis?tir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i (0=Benim için kesinlikle do?ru de?il - 4=Benim için kesinlikle do?ru).

Anahtar Kelimeler

Problem Çözme Becerisi, Psikometri, Yap?, ?ç Tutarlılık, ?ç Tutarlılık Katsay?s?, Derecelendirme Ölçe?i, Sosyal Sorun Yönelimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlayıc?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lantılı Kurum E-posta Adresleri: duyanveli@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Veli Duyan (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2008 y?l?nda yay?mlanm??tır. Ölçe?in kullan?m?, telif haklar? ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Veli Duyan ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Duyan, V. ve Gelbal, S. (2008). Sosyal Sorun Çözme Envanteri'nin türkçeye uyarlama çal??mas?. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 19(1), 7-28.

Makalenin ek bir linki mevcuttur: asosindex.com

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: sosyal-sorun-cozme-envanteri-toad.pdf

Sosyal Sorun Çözme Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için referans yay?na ba?vurulmas? gerekmektedir.